

§21 Svar på motion "Öppna upp och öka intresset för politiken"

2011/KS 0206 001

Ärendebeskrivning

Miljöpartiet har lämnat in en motion till kommunfullmäktige om att öppna upp och öka intresset för politiken i Tyresö. Motionen har remitterats till samtliga nämnder och demokratiberedningen. Kommundirektörens stab har fått motionen för sammanställning och yttrande. I svaret från kommundirektörens stab redogörs för de olika kanaler för medborgardialog som finns idag och möjliga utvecklingsområden.

Ordförandeutlåtande i kommunstyrelsen

Miljöpartiet vill i en motion till Kommunfullmäktig, genom åtgärder öka kommuninvånarnas intresse för politiken i Tyresö. Motionen i sin helhet tar upp ett viktigt område. Men vi är däremot inte beredda att ställa oss bakom de konkreta förslagen som räknas upp i motionen.

Precis som motionärerna skriver ökade valdeltagandet i Tyresö i valet 2010 i jämförelse med valet 2006. Däremot var valdeltagandet i ett valdistrikt under 70 procent. Enligt grundlagsutredningens rapport är trenden spretig när det gäller om valdeltagandet sjunker eller ökar över tid. Dessutom anger rapporten att det saknas ett vetenskapligt utförligare resonemang om vad som är gott med ett högt valdeltagande. Diskussionen präglas istället oftast av underförstådda "förgivettaganden" om att nivån på valdeltagande antingen är ett hot mot demokratin eller en seger för demokratin.

Det kan ju vara motiverat att ta fram en plan för ett högre valdeltagande om det skulle vara så att tillgängligheten till vallokaler och förtidsröstningslokaler var låg. Men så är inte fallet i Tyresö utan tillgängligheten är god till närliggande vallokaler och förtidsröstningslokaler. Inför valet 2010 genomfördes det också en väl utformad informationskampanj om att gå och rösta som var riktad till bland annat det valdistrikt som motionärerna tagit upp i motionen. Information riktades också till föreningar och fanns att tillgå på andra språk. Trots informationskampanjen sjönk valdeltagandet ändå i detta valdistrikt. Det är sannolikt andra faktorer som avgör röstberättigas benägenhet att rösta i kommunvalet än att kommunen tar fram en plan för detta. Kommunen riktade även särskild information mot förstagångsväljare, en grupp som röstade i större utsträckning.

När det gäller frågan om öppna nämndsammanträden är det nämndernas primära uppgift att besluta i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska handha. Nämnderna bereder också kommunfullmäktiges ärenden och ansvarar för att kommunfullmäktiges beslut verkställs. Det finns därför ärenden som inte lämpar sig för hantering vid öppna nämndsammanträden som till exempel ärenden som ska avgöras i kommunfullmäktige och interna överläggningar när det gäller budget. Tyresö kommuns reglemente medger för den nämnd som så vill att införa öppna möten. Hittills har ingen beslutat så.

Om kommunfullmäktige skulle besluta om att införa öppna sammanträden kan det leda till mer byråkratisk hantering och mer kostnader. Ett sätt att hantera det faktum att en hel rad ärenden i vissa nämnder inte är möjliga att hantera inför öppna dörrar är då att till exempel införa utskott som hanterar ärenden vilket leder till fördyringar och dyrare kostnad för politiken. Detta innebär att nämnden också behöver utöka sin administration för att avgöra hur ärenden ska hanteras. Kommunens sammanträdeslokaler är inte anpassade för öppna möten och skulle behöva byggas om för att kunna ta mot åskådare och hantera säkerheten. Samtliga nämnder har också avslagit frågan om öppna nämndsammanträden i sin beredning av motionen.

Att införa allmänhetens frågestund på kommunfullmäktige måste vara en önskan om att detta ska bidra till att popularisera politiken och öka tillgängligheten till kommunens förtroendevalda. Det finns funderingar om kommunfullmäktige är rätt forum för att öka tillgängligheten till kommunens förtroendevalda. Det finns redan idag andra kanaler via kommunen där man kan ställa frågor till de förtroendevalda, t ex frågepanelen. Erfarenheter från andra kommuner där man har allmänhetens frågestund på kommunfullmäktige eller nämnder, visar på ett väldigt lågt intresse från allmänheten. I Tyresö har man tidigare haft möjlighet att träffa ledande kommunpolitiker på de så kallade biblioteksträffarna. Erfarenheten av biblioteksträffarna är att dessa inte varit speciellt välbesökta. Dessutom finns det en uppfattning bland fritidspolitiker att kommunfullmäktigemötena redan idag är väldigt långa. Att då ha en frågestund i anslutning till kommunfullmäktige skulle sannolikt göra dessa möten ännu längre – även om man skulle kunna överväga att göra närvaron frivillig med risk att ledamöter som skulle kunna svara på frågor inte

är på plats. Det är bättre, enligt vår bedömning, att använda sig av andra kanaler för att öka tillgängligheten till de förtroendevalda.

Vad syftet skulle vara med att fullmäktige arrangerar korta debatter i 2-3 frågor som sända på nätet framkommer inte av motionen. Idag sänder vi kommunfullmäktiges möten via nätet och statistiken över antalet tittare visar att intresset för fullmäktigemötena är väldigt lågt hos allmänheten. Det skulle sannolikt krävas massiva marknadsföringsinsatser och information om debatterna med ökade kostnader för kommunens informationsavdelning för genomförande av sådana webbsändningar.

Frågan om att införa ett ungdomsråd i kommunen har tagits upp vid flera tillfällen inom kommunen och än har vi inte kommit fram till en samlad syn om att vi ska ha ett ungdomsråd eller hur ett sådant ska vara utformat. Tidigare erfarenhet i kommunen är heller inte odelat positiv. Enligt nämndernas svar på motionen framkommer det att samliga nämnder på olika sätt försöker öka ungdomarnas inflytande. Demokratiberedningen och det nya Projekt Medborgarfokus jobbar också med frågan.

Att samråd ska ske i planfrågorna är i lag reglerat genom Plan- och bygglagen (PBL). När det gäller den ekonomiska förvaltningen och kommunernas skyldighet att besluta om skattesatserna, finns detta reglerat i Regeringens proposition 2003/04:105, God ekonomisk hushållning i kommuner och landsting, samt i regeringsformen. I dessa lagar framkommer det inget om hur ett samråd när det gäller till exempel ekonomiska frågor skulle kunna gå till för att man ska nå balanskravet eller en god ekonomisk hushållning i kommunen. Trots det är det inte omöjligt att genomföra samråd kring ekonomi även om det kräver väldigt mycket av deltagarna. SKL har olika verktyg som är intressanta att ta del av. I princip kan samråd genomföras om det mesta, men det är viktigt att vara på det klara med vad man vill ha ut av det, vilka som är målgruppen och hur synpunkter ska hanteras när man lämnar det lagreglerade området i PBL. Tyresö kommun har ansökt om att få delta i några SKL-projekt i den här riktningen – och det finns därför anledning att komma tillbaka i frågan i framtiden.

Utifrån nämndernas svar på motionen framkommer att samråd förekommer vid enstaka tillfällen i frågor som berör nämndens verksamhetsområden, vilket är bra.

Idén om att initiera ett samarbete med ett lokalt kabel-tv företag är som idé god. Men att det skulle kunna genomföras utan att detta ökade kommunens kostnader är en annan fråga. Tyresö webbsänder redan idag fullmäktigemötena. I dagens datoriserade tillvaro är det sannolikt att majoriteten av medborgarna har tillgång till en dator i hemmet i samma utsträckning som de har tillgång till en tv. Vi vet att intresset från allmänheten att ta del av de webbsända fullmäktigemötena är väldigt lågt. Mötena sänds också via Tyresö Närradio där det sannolikt – även det om det inte finns några riktiga mätningar på just det – är fler som lyssnar.

Demokratiskt deltagande och engagemang är viktigt. Vi lever i ett land där det är relativt sett högt. Vi vet också att människors förtroende för politiken stärkts de senaste åren. Vi har alla ett ansvar för att hålla detta förtroende uppe. Vi kan göra det i vår egenskap som politiker, vi kan också jobba bättre i våra partier för att synas mer och lyssna mer på Tyresöborna. Vi kan också som kommun bidra på olika sätt. En viktig målsättning i Tyresö är att öka medborgardialogen och bättre ta tillvara på Tyresöbornas synpunkter. Projekt Medborgarfokus tillsammans med Demokratiberedningen har i uppdrag att tillsammans arbeta med frågorna i ett helhetsperspektiv.

Vår slutsats är att motionen ska anses besvarad förutom att-sats 2 angående att införa öppna nämndsammanträden som avslås.

Yrkanden i kommunstyrelsen

Marie Åkesdotter (MP) yrkar bifall till hela motionen.

Anita Mattsson (S) stödjer Marie Åkesdotters (MP) yrkande.

Beslutsgång i kommunstyrelsen

Ordföranden ställer proposition på Marie Åkesdotters (MP) yrkande om att bifalla hela motionen och finner att kommunstyrelsen har avslagit yrkandet.

Ordföranden ställer proposition på förslagen till kommunfullmäktige att 1) Projekt Medborgarfokus ges i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsens demokratiberedning utarbeta förslag på kanaler för medborgardialog utifrån ett helhetsperspektiv, 2) avslå punkten om införande av öppna nämndsammanträden och 3) att i övrigt anse motionen besvarad.

Ordföranden finner att kommunstyrelsen har beslutat enligt ovan.

Reservation i kommunstyrelsen

Anita Mattsson (S) reserverar sig mot beslutet.

Särskilt yttrande i kommunstyrelsen

Marie Åkesdotter (MP) lämnar särskilt yttrande (bilaga).

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Projekt Medborgarfokus ges i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsens demokratiberedning utarbeta förslag på kanaler för medborgardialog utifrån ett helhetsperspektiv.
2. Punkt om införande av öppna nämndsammanträden avslås.
3. I övrigt anses motionen besvarad.

Yttranden i kommunfullmäktige

Vid kommunfullmäktiges behandling av ärendet yttrar sig Ajda Asgari (MP), Fredrik Saweståhl (M), Kjell Andersson (S), Mats Larsson (FP), Peter Bylund (MP), Marie Åkesdotter (MP) samt Anita Mattsson (S).

Yrkanden i kommunfullmäktige

Peter Bylund (MP) och Marie Åkesdotter (MP) yrkar bifall till Miljöpartiets motion med instämmande av Anita Mattsson (S).

Beslutsgång i kommunfullmäktige

Ordföranden ställer proposition på att besluta enligt kommunstyrelsens förslag och finner att kommunfullmäktige beslutat enligt det.

Omröstning begärs och förljande röstordning fastställs:

-Den som bifaller kommunstyrelsens förslag röstar ja

-Den som avslår kommunstyrelsens förslag röstar nej

Röstningsresultat: 29 ja och 22 nej, se bifogat röstningsprotokoll.

Kommunfullmäktiges beslut

- Enligt kommunstyrelsens förslag.